

kongelige danske Rancelli, og saaledes som det er blevet overholdt af alle Ministre, enten de saa hørte til Høire eller Venstre? Sagen er den, at Ministeren i alle kirkelige Sager i Reglen har hørt alle de vedkommende Biskopper. Det er Stillingen, det er den administrative Ordning, som er gaaet over til os fra Absolutismen, og det er den, vi ere komne til. Der er i Reglen ikke noget vigtigt kirkeligt Spørgsmaal, som er blevet afgjort af Ministeren, uden at han iforveien har hørt Biskopperne, og det er navnlig ogsaa stet særlig med Hensyn til de enkelte Tilfælde, der vedrøre Stiftet. Jeg skal dog her bemærke, at det vel er Noget som i Reglen er Tilfældet, men at man ikke behøver at være bange for, at den høitagtede Kultusminister skulde tage det altfor strengt i denne Henseende; thi Forslaget til den her omtalte kongelige Resolution har ikke foreligget Biskopperne, om det ere de ikke blevne hørte. Man behøver saaledes ikke at være bange for, at Ministeren skulde være altfor ængstelig med Hensyn til ikke at efterkomme den almindelige Bestemmelse. Hvad er da den Forandring, der sker, den Forandring, der fremkalder det stærke Angreb, disse vidtløftige Begrundelser? Det er den, at Ministeren istedetfor at høre Biskopperne enkeltvis ønsker at faae dem samlede, ønsker, at de skulde afgive en samlet Betænkning. Det er det Hele. Istedetfor at modtage syv enkelte Betænkninger, ønsker Ministeren at modtage een samlet Betænkning, og dette Ønske forekommer mig at være vel grundet. Det har særlig Betydning, at Vedkommende faae Leilighed til at forhandle med hverandre, at raadslaa med og oplyse hverandre; thi det kan i Sandhed være besværligt at yttre sig om vanskelige Spørgsmaal, naar man staar ene. Husk da vel paa, at deri bestaar hele den store Forandring, hele dette Brud paa Grundloven, at man istedetfor syv Betænkninger ønsker at modtage een samlet Betænkning eller en Flertals- og en Mindretalsbetænkning! Det er det Hele! (En Stemme: De to Professore!) Ja, Ministeren kunde jo ogsaa godt høre det juridiske og det theologiske Fakultet, naar der var Anledning dertil. Nei, mine Herrer, De gjøre virkelig for stort Væsen af, hvad der i og for sig er en Bagatel, hvad der i og for sig aabenbart hører ind under Administrationen. Her er ikke Tale om en Forsatning. Hvad forståa vi ved en Forsatning? Derved forståa vi en Repræsentation med besluttende Myndighed, men her er ikke Tale om noget Saadant, undtagen at det kunde være et indledende Skridt dertil. Den ærede Rigsdagsmand, som nu satte

sig, bemærkede, at naar der ved en Bei staar: "Afgang er forbudt Uvedkommende", saa er selv det første Skridt ind paa dette Omraade utilstedeligt. Ja, det kan være; men det maa dog være tilladt at gaa eller kjøre hen til det Sted, hvor Spørringen begynder, og det er kun det, Ministeren har gjort. Han er maaste kjørt hen til det Sted, hvor der staar "Spærret", det er det Hele, ikke videre. En vis Henseende vil den af Ministeren truene Foranstaltning fremme Opfyldelsen af Grundlovens § 75; thi denne Forsamling, dette Bisperraad vil ikke saadan tiltale. Der vil blive set paa det ikke saadan rigtig med villige Dine, man vil føle en Lyst til at faae det erstattet med et andet og flydligere Organ for Kirken, og saaledes vil den Uvillie, der maaste vil føles overfor Drettelsen af Bisperraadet, være en Støtte for Gjennemførelsen af § 75. Mine Herrer, De tale om § 75 i Grundloven; tror De da, det er Trofskab mod Grundloven, tro De, det er Kjærlighed til dens Bestemmelser, at man ganske rolig lader det ene Aar gaa hen efter det andet uden at bryde sig det Ringeste om, hvad Grundloven siger? Hvis De virkelig elste Grundloven og have Kjærlighed til den, kom da med Forslag om Opfyldelsen af dens Bestemmelser! Saa kunde der jo forhandles derom. Nei, § 75 i Grundloven kan forståas paa en dobbelt Maade, man kan lægge hele Estertrykket paa "ved Lov" og sige: Altsaa er der her en Overtrædelse; men man kan ogsaa stille sig saaledes overfor hele Paragrafen, at man lader, som den ikke er til, som den ikke bestaar, og saaledes have vi jo nu stillet os i 34 Aar. Vi lade den snafte længe nok, men der er Sjagen, som tænker paa at ville opfylde dens Bestemmelser. Jeg kan ikke se andet, end at dette, som her omhandles, er et forberedende Skridt for Opfyldelsen af Grundlovens § 75, som ingenlunde træder ind paa Lovgivningsmagtens Omraade; det er kun en rent administrativ Forberedelse for om mulig at vække og styrke Ønsket om at faae en kirkelig Forsatning med en besluttende Myndighed. Hvis Grundloven blev legemliggjort, hvis den traadte herind i Salen med sin majestætiske Skikkelse — det maatte vel være i en Kvindes Skikkelse — og satte sig der, hvor nu vor høitagtede Formand sidder, som vistnok gjerne vilde vige sin Plads for den, bukkende sig saa dybt, at Panden berørte Jorden, og alle vi andre fulgte vel hans Exempel, og saa den høitagtede Kultusminister stod paa den ene Side af Grundloven og de to ærede Forespørgere paa den anden Side af den, saa er jeg overbevist om, at det vilde være den høit-